

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 2 maj 1901, kl. 1 e. m.

Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 4, i anledning af väckt motion angående skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om statsbidrag till aflönande af vikarier för sådana lärare och lärarinnor vid högre folkskolor, hvilka af sjukdom urståndsatta att fullgöra sin tjenst.

Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 35) hafva herrar *E. Hammarlund m. fl.* föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, om och på hvilka villkor statsbidrag skulle kunna lemnas till aflönande af vikarier för sådana lärare och lärarinnor vid högre folkskolor, hvilka af sjukdom urståndsattes att sin tjenst fullgöra, samt att Kongl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen kunde föranleda.

Till stöd för berörda förslag hafva motionärerna anført följande.

Under de senare åren hade så småningom nästan alla vid rikets folkundervisningsanstalter anställda lärare och lärarinnor blifvit tillerkända rätt att vid sjukdomsfall få behålla en del af lönen. I sammanhang härmed hade beslut fattats derom, att en del af lönen för vikarien skulle utgå af statsmedel.

Dylik förmån hade sedan 1895 års början tillkommit den ordinarie lärarepersonalen vid folkskolorna och från innevarande års början äfven extra ordinarie samt biträdande lärare eller lärarinna vid folkskola äfvensom lärarepersonalen vid mindre folkskola och småskola. De vid folk-

skolelärareseminariernas öfningsskolor anställda lärare och lärarinnor hade sedan 1898 åtnjutit enahanda förmån, och på grund af beslut af 1900 års Riksdag föresloge Kongl. Maj:t i den för innevarande års Riksdag framlagda statsverkspropositionen (punkt 24 under åttonde hufvudtiteln), att statsbidrag äfven måtte utgå till aflönande af vikarier för vid af landstingsseminarier anställda lärare och lärarinnor, hvilka af sjukdom urståndsattes att fullgöra sin tjänst.

Vid rikets högre folkskolor anställda lärare och lärarinnor vore deremot allt fortfarande i saknad af den viktiga förmånen att vid sjukdomsfall under vissa vilkor få hjälp till aflönande af vikarie. Något skäl att i nu föreliggande afseende icke tillerkänna de högre folkskolornas lärarepersonal samma förmån, som lärare vid folk- och småskolor redan åtnjöte, syntes emellertid svårigen kunna uppletas, hvadan motionärerna ansett sig böra fästa uppmärksamheten på den lucka, som här otvifvelaktigt föreläge.

Ville man — och detta vore ju af största vikt — skaffa de högre folkskolorna de bästa lärarekrafter, som stode till buds, ginge det ej an att i något afseende ställa dessa skolors lärarepersonal i en sämre ekonomisk ställning än de vid öfriga folkskolor anställda lärare och lärarinnor. Och den omständigheten, att vid de högre folkskolorna finnes enligt senast offentliggjorda statistik (för år 1899) anställda endast 16 lärare och 2 lärarinnor, borde göra det lätt för statsverket att här träda hjälpende emellan, ty det statsanslag, som årligen kunde för ändamålet erfordras, inskränkte sig till ett helt ringa belopp.

Om vikariens aflöning exempelvis sattes till dubbla det belopp, som utginge för vikarie åt sjuk folkskolelärare, alltså till 150 kronor per läsmånad (utom bostad och vedbrand), och denna ersättning utgjordes af den sjuke läraren sjelf, statsverket och skoldistriktet i samma proportion, som vore faststald beträffande folkskolelärarne, så skulle för hvarje läsmånad, som lärare vid högre folkskola hade tjänstledighet på grund af sjukdom, vikariatsersättningen utgöras med följande belopp:

af den sjuke läraren	kr.	37: 50.
„ statsverket	„	100: —
„ skoldistriktet	„	12: 50.
	summa kr.	150: —.

Äfven om man utginge från det temligen osannolika antagandet, att sjuklighetsprocenten vore väsentligt större inom de högre folkskolornas än inom den egentliga folkskolans lärarekår, skulle, under nyss

antydda förutsättning beträffande statens andel i vikariatsersättningen, den årliga medelkostnad, som blefve en följd af förverkligandet af vårt önskemål, icke kunna för statsverket uppgå ens till 1,000 kronor.

Då emellertid här — på samma sätt som i fjor i fråga om lärarne vid landstingsseminarierna — ett beslut i den af motionärerna antydda riktningen syntes böra föregås af en närmare utredning, bland annat, angående vikarielönens storlek samt i hvilken proportion staten, skoldistriktet och den sjuke läraren sjelf borde bidra till denna lön och hvilka närmare vilkor, som borde fastställas för åtnjutande af den ifrågasatta förmånen, inskränkte sig motionärerna till att föreslå, att en skrifvelse af ofvan angifna innehåll måtte af Riksdagen aflåtas till Kongl. Maj:t.

Utskottet delar den af motionärerna uttalade åsigten, att lärare och lärarinnor vid högre folkskolor, hvilka af sjukdom urståndsättas att uppehålla sin tienst, böra berättigas att under tienstledighetstiden behålla någon del af sin lön och att bidrag till vikaries aflönande bör lemnas af staten och vederbörande skoldistrikt; och får alltså utskottet, som anser sig icke böra för närvarande ingå i något bedömande deraf, hvilken aflöning bör tillerkännas vikarie för de ifrågavarande lärarne eller enligt hvilka grunder bidrag till sådan vikaries aflöning bör utgå af vederbörande lärare, af staten och af skoldistriktet, hemställa,

att Riksdagen, med bifall till herr Hammarlunds m. fl. förevarande motion, må i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, om och på hvilka vilkor statsbidrag skulle kunna lemnas till aflönande af vikarier för sådana lärare och lärarinnor vid högre folkskolor, hvilka af sjukdom urståndsättas att sin tienst fullgöra, samt att Kongl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 2 maj 1901.

På det sammansatta utskottets vägnar:

O. W. REDELIUS.